



СТ А Н О В И Щ Е

От: *доц. д-р Гургана Георгиева Ангелова*
Югозападен университет „Неофит Рилски“
Научна специалност „Икономика и управление на туризма“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по *Икономика и управление (туризъм)* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Вихрен Станимиров Кирилов*
Тема на дисертационния труд: *Достъпен туризъм*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №616 от 27.02.2026 г. на Зам.-ректора по НИД на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Икономика на туризма“, факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“, професионално направление 3.8. Икономика, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки съгласно Заповед на Ректора на УНСС №720 от 12.03.2021 г. Докторантът е отчислен с право на защита, считано от 02.03.2026 г.

Представената биографична справка показва, че докторант Вихрен Кирилов притежава тригодишен *професионален опит в областта на събитийния мениджмънт в хотелиерството*, като е заемал длъжността С&В супервайзър в Tower Thistle Hotel, Лондон, Великобритания. Освен това дисертантът има *натрупан управленски опит и в други две професионални направления – финанси и образование*, като е заемал мениджърска позиция в компания „Юрокеш“ ЕООД, както и длъжността изпълнителен директор в МВБУ – Ботевград.

Висшето си образование докторант Вихрен Кирилов придобива в УНСС – София, където *получава образователно-квалификационна степен*

„бакалавър“ по специалност „Финанси“ и образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Управление на човешките ресурси“.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е с общ обем 203 страници, като основният текст обхваща 188 страници и включва 12 таблици и 5 фигури. Към дисертацията са приложени библиография (8 страници), три приложения (6 страници), както и списък на таблиците и фигурите (1 страница), списък на използваните съкращения (1 страница) и списък на приложенията (1 страница). Библиографският апарат обхваща общо 164 източника на български и английски език, като се откроява значителният дял на използваните доклади и нормативни документи на държавни и международни организации.

Структурата на дисертационния труд е съобразена с цялостното разработване на изследователския проблем с оглед постигането на поставената изследователска цел и се отличава с яснота, логическа последователност и вътрешна обвързаност. Трудът е структуриран в увод, три глави и заключение, като съотношението между отделните части на изложението е балансирано. Първа глава разглежда същността и особеностите на достъпния туризъм, като изяснява основните понятия, идентифицира ключовите групи потребители и анализира нормативната рамка в областта, както и основните тенденции в развитието на достъпната туристическа среда. Втора глава е насочена към изследване на условията за осигуряване на достъпен туризъм, като анализира значението на физическата и дигиталната среда, достъпността на транспортните средства и свързаната инфраструктура, както и представя добри практики в разглежданата област. Трета глава е с приложно-изследователски характер и представя анализ на възможностите за осигуряване на достъпен туризъм. В нея се разработва методологичната рамка и изследователският дизайн, включително използваният инструментариум, представят се емпирични изследвания сред потребители и доставчици на туристически услуги, както и съпоставителен анализ на получените резултати. На тази основа е предложен модел за осигуряване на достъпен туризъм, формулирани са основни изводи и са изведени препоръки за доставчиците на туристически услуги.

Актуалността на темата произтича от нарастващото значение на приобщаващия туризъм в контекста на демографските промени, застаряването на населението и увеличаването на хората със специфични потребности. В съвременната туристическа индустрия достъпността вече не се разглежда единствено като социална отговорност, а като стратегически фактор за конкурентоспособност и устойчиво развитие на дестинациите и туристическите предприятия. Това се потвърждава и от

акцента в изследването върху нормативната рамка, инфраструктурната осигуреност (физическа, дигитална и транспортна среда), както и върху добрите практики. Темата е не само актуална, но и *логически и научно обоснована*, тъй като съчетава теоретично изясняване, нормативен анализ и приложни изследвания, насочени към практическо подобряване на туристическите услуги.

Обектът и предметът на изследването са формулирани ясно и коректно. *Целта* на дисертационния труд е прецизно определена и аргументирана, като към нея са съотнесени четири *изследователски задачи*, които последователно отразяват логиката и структурата на проведеното от докторанта изследване. *Изследователската теза* е точно формулирана, а за нейното доказване са дефинирани пет работни *хипотези*.

Докторант Вихрен Кирилов е проучил значителен брой *източници*, които осигуряват стабилна научна основа на изследването. Сред тях се откроява съществен дял на използваните доклади на държавни и международни институции и организации и нормативни документи, необходими за стратегическото управление на устойчивото развитие на туристическите дестинации в контекста на достъпния туризъм. Позоваването на използваната литература е коректно и съответства на утвърдените *стандарты за научна етика*.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Получените *научно-приложни резултати* от дисертационния труд могат да бъдат оценени като значими, комплексни и с ясно изразена добавена стойност за изследваната област. Особено ценно е концептуализирането на достъпния туризъм като комплексна социално-икономическа и управленска система, както и разработването на *авторова дефиниция* и разширена *класификация на факторите*, определящи нивото на достъпност. Изборът и приложението на метода на триангулация осигурява *надеждност* и повишава *валидността на резултатите*. Безспорно най-висока научна и приложна стойност притежава *предложеният интегриран модел за осигуряване на достъпен туризъм*, базиран на пет ключови конструкта, дефинирани последователно в хода на изследването. Моделът позволява обективна оценка на всеки от конструктите чрез система от показатели, която впоследствие служи за идентифициране на области за подобрене и актуализация във всяко едно от тематичните направления. Той се отличава с ясна и добре аргументирана структура, включваща пет основни компонента, пет базови принципа и процесен цикъл, както и с тяхната вътрешна логическа свързаност. Всичко това гарантира *висока приложимост и ефективност на предложения модел*.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Приемам и изразявам висока оценка на формулираните от докторанта научно-приложни приноси, които се разглеждат като лично негово постижение и представляват убедително доказателство за научноизследователските, аналитичните и професионалните му компетентности. *Научните и приложните приноси* са ясно формулирани и имат съществена практическа стойност, която намира най-пълно изражение в разработения интегративен модел на веригата на достъпността в туризма. Той може да се прилага като инструмент за оценка и планиране на достъпни туристически продукти и политики.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Представените пет публикации, от които четири самостоятелни и една в съавторство, *отразяват реалните научни постижения* на докторанта и представят резултатите от дисертационния труд пред академичната и професионална общност. Те надвишават *минималните национални изисквания* за придобиване на ОНС „доктор“, като докторант Кирилов е реализирал общо 45 точки.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е с обем от 63 страници компютърно набран текст на български и английски език. Съставен е от шест части, които включват обща характеристика на дисертационния труд, структура и съдържание на дисертационния труд, синтезирано изложение, справка за научните приноси, списък на авторски публикации и декларация за авторство. *Авторефератът* отразява в пълна степен структурата, съдържанието и основните резултати на дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В контекста на дигиталната трансформация на съвременното общество бих поставила следния въпрос към докторанта: *Как дигитализацията на туристическите услуги променя начина, по който се възприема и осигурява достъпният туризъм и какви нови предизвикателства възникват, свързани с „дигиталната достъпност“?*

8. Заключение

Разработеният дисертационен труд представлява завършено и цялостно изследване. Докторант Вихрен Кирилов демонстрира способности за самостоятелно провеждане на научно изследване, аргументирано формулиране на научни изводи и разработване на интегриран теоретико-емпиричен модел в разглежданата област, което потвърждава неговия

профил на перспективен изследовател. Качеството на дисертационния труд, постигнатите резултати и формулираните научно-приложни приноси ми дават основание категорично да изразя *положителна оценка и подкрепа за присъждането на образователната и научна степен „доктор“ на докторант Вихрен Станимиров Кирилов по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“, професионално направление 3.8. Икономика, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки.*

27.04.2026 г.
Благоевград

Подпис:



ACADEMIC OPINION

Written by: *Assoc. Prof. Dr. Gergana Georgieva Angelova*
South-West University "Neofit Rilski"
Scientific Specialty: Economics and Management of Tourism

Regarding: dissertation for the award of the educational and scientific degree of **doctor** in the professional field 3.8 Economics, scientific specialty of Economics and Management (Tourism) at UNWE, Sofia.

Author of the dissertation: *Vihren Stanimirov Kirilov*
Topic of the dissertation: *Accessible Tourism*

Grounds for the academic opinion submission: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation in accordance with Order No. 616 of 27.02.2026 of the Vice-Rector for Scientific Research of UNWE, Sofia

1. Information about the Doctoral Candidate

The doctoral candidate was enrolled in a doctoral program at the Department of Tourism Economics, Faculty of Infrastructure Economics, University of National and World Economy (UNWE), in the scientific specialty of Economics and Management (Tourism), professional field 3.8 Economics, within the higher education area 3. Social, Economic and Legal Sciences, in accordance with Order No.720 of 12.03.2021 issued by the Rector of UNWE. The doctoral candidate has been granted the right to defend the dissertation as of 02.03.2026.

The presented biographical profile indicates that doctoral candidate Vihren Kirilov has three years of professional experience in event management within the hospitality industry having held the position of C&B Supervisor at Tower Thistle Hotel, London, United Kingdom. The candidate has also accumulated managerial experience in two other professional fields – finance and education, serving in a managerial position at Eurocash Ltd., as well as being an Executive Director of IBS, Botevgrad.

Doctoral candidate Vihren Kirilov obtained his higher education at the University of National and World Economy (UNWE) – Sofia, where he earned a Bachelor's degree in Finance and a Master's degree in Human Resource Management.

2. General Characteristics of the Submitted Dissertation

The dissertation comprises a total of 203 pages, with the main body covering 188 pages and including 12 tables and 5 figures. The doctoral thesis is supplemented by a bibliography (8 pages), three appendices (6 pages), as well as a list of tables and figures (1 page), a list of abbreviations (1 page), and a list of appendices (1 page). The bibliographic apparatus includes a total of 164 sources in Bulgarian and English, with a notable share consisting of reports and regulatory documents issued by national and international organizations.

The dissertation structure is aligned with the comprehensive development of the research problem in view of achieving the stated research objective and is characterized by clarity, logical coherence and internal consistency. The work is organized into an introduction, three chapters and a conclusion, with a well-balanced proportion between its individual parts. Chapter One examines the essence and specific features of accessible tourism by clarifying the key concepts, identifying the main tourism service user groups and analyzing the relevant regulatory framework, as well as the major trends in the development of an accessible tourism environment. Chapter Two focuses on the conditions for ensuring accessible tourism analyzing the role of the physical and digital environment, the accessibility of transport and related infrastructure and presenting good practices in the field. Chapter Three has an applied research orientation and provides an analysis of the possibilities for ensuring accessible tourism. It develops the methodological framework and research design, including the applied research instruments, and presents empirical studies conducted among users and providers of tourism services, along with a comparative analysis of the findings. On this basis, a model for ensuring accessible tourism is proposed and key conclusions and recommendations for tourism service providers are formulated.

The relevance of the topic stems from the growing importance of inclusive tourism in the context of demographic change, population ageing and the increasing number of people with specific needs. In the contemporary tourism industry, accessibility is no longer viewed solely as a matter of social responsibility, but rather as a strategic factor for the competitiveness and sustainable development of destinations and tourism enterprises. This is further supported by the research emphasis on the regulatory framework, infrastructural provision (physical, digital, and transport environments), as well as the analysis of good practices. The topic is not only highly relevant but also logically and scientifically well-grounded, as it combines theoretical clarification, regulatory analysis and applied research aimed at the practical improvement of tourism services.

The object and subject of the research are clearly and appropriately formulated. The aim of the dissertation is precisely defined and well-argued, with four research tasks aligned to it, which consistently reflect the logic and structure of the research conducted by the doctoral candidate. The research thesis is accurately formulated and five working hypotheses have been defined to support its verification.

Doctoral candidate Vihren Kirilov has reviewed a substantial number of sources that provide a solid scientific foundation for the research. Among them, a significant proportion consists of reports issued by national and international institutions and organizations, as well as regulatory documents necessary for the strategic management of sustainable development of tourist destinations in the context of accessible tourism. The referencing of the consulted literature is accurate and complies with the established standards of academic ethics.

3. Evaluation of the Scientific and Applied Results

The research scientific and applied results can be assessed as significant, comprehensive and demonstrating a clearly defined added value for the researched field. Particularly noteworthy is the conceptualization of accessible tourism as a complex socio-economic and managerial system, as well as the development of an original author's definition and an expanded classification of the factors determining the level of accessibility. The selection and application of the triangulation method ensure reliability and enhance the validity of the results.

Undoubtedly, the highest scientific and practical value is attributed to the proposed integrated model for ensuring accessible tourism, based on five key constructs consistently defined throughout the research process. The model enables an objective assessment of each construct through a system of indicators, which subsequently serves to identify areas for improvement and refinement across all thematic domains. It is characterized by a clear and well-structured design comprising five main components, five foundational principles and a process cycle, as well as by their strong internal logical coherence. All of this ensures the high applicability and effectiveness of the proposed model.

4. Evaluation of the Scientific and Applied Contributions

I acknowledge and highly evaluate the scientific and applied contributions formulated by the doctoral candidate, which are regarded as his personal achievement and constitute convincing evidence of his research, analytical and professional competencies. The scientific and applied contributions are clearly articulated and possess substantial practical value, which is most fully expressed in the developed integrative model of the accessibility chain in tourism. The model may be applied as a tool for the assessment and planning of accessible tourism products and policies.

5. Evaluation of the Publications

The five presented publications, four of which are sole-authored and one co-authored, reflect the doctoral candidate's substantive scientific achievements and disseminate the dissertation results to the academic and professional community. They exceed the minimum national requirements for the acquisition of the Doctoral Degree (PhD), with candidate Kirilov having accumulated a total of 45 points.

6. Evaluation of the Abstract

The abstract is 63 pages in length and consists of computer-typed text in Bulgarian and English. It is structured into six sections including a general overview of the dissertation, its structure and content, a synthesized presentation, a summary of scientific contributions, a list of the author's publications, and a declaration of authorship. The abstract fully reflects the structure, content and main results of the dissertation.

7. Critical Remarks, Recommendations and Questions

In the context of the digital transformation of contemporary society, I would like to address the following question to the doctoral candidate: *How does the digitalization of tourism services change the way accessible tourism is perceived and ensured, and what new challenges arise in relation to "digital accessibility"?*

8. Conclusion

The completed dissertation represents a coherent and comprehensive study. Doctoral candidate Vihren Kirilov demonstrates the ability to conduct independent scientific research, to formulate well-argued scientific conclusions and to develop an integrated theoretical-empirical model in the researched field, which confirms his profile as a promising researcher. The dissertation quality, the achieved results and the formulated scientific and applied contributions provide sufficient grounds to give an explicit positive evaluation and to support the awarding of the educational and scientific degree of **doctor** to Vihren Stanimirov Kirilov in the scientific specialty of Economics and Management (Tourism), professional field 3.8 Economics, within the higher education area 3. Social, Economic and Legal Sciences.

27.04.2026
Blagoevgrad

Signature: